

TE KURA O WAITAHANUI TUKU PŪRONGO TĀTARITANGA 2022

Tau : 2068

Ā HINENGARO, Ā TINANA, Ā WAIRUA

Kia Tūtemohuta te tū ahakoa ki hea, ahakoa te aha.

Ko ngā whāinga matua:

- Tau ana ngā tamariki me ngā mokopuna
- Kua piri ki te manawa i te hononga whakapapa ki te marae, ki te moana, ki te whenua, ā, ki maunga Tauhara hoki.
- Kei ngā tihi o Tauhara ngā uri o Ngāti Tūtemohuta ia rā, ia rā.
- Peruperu noa ana ngā arero o ngā matua tupuna ki rō kura, ā, ki te hāpori whānui hoki
- Mā te aro tōtika ka eke panuku, eke tangaroa.
- Inā ka ū ai tātou katoa ki te tauākī o te kura kia ngākaunui ai te katoa ki tōna huarahi ako.
- Mārama pū ana ia tamaiti ki ōna ake pūkenga kia poipoi ai te matangatanga.
- He kura ā iwi tātou, ā, mā tātou katoa tēnei kaupapa e kōkiri ki ngā tihi o angitū.

Whāinga ā Tau 1 (2022)

Te Reo Matatini –
Pānui
Tuhituhi/Tā

Kei ngā tihi o Tauhara ngā uri o Ngāti Tūtemohuta ia rā, ia rā.

Peruperu noa ana ngā arero o ngā matua tupuna ki rō kura, ā, ki te hāpori whānui hoki

Mā te aro tōtika kia eke panuku, eke tangaroa.

Whāinga ā Tau:

- I mua i te kapenga o te wahanga 4,2022, ka eke ngā tauira tō ngā rōpū Whakakaha i ngā taumata kōtahi, te manaako e rua.
- Ka whai whakawhanāketanga tō tēnā uri, tō tēnā uri raraunga
- ka whakarite raraunga mā ngā akomanga me ngā kaiāko he hāpai anō kia rite.

Te Papatahi: : I tautū ai te āputa e whitawhita mai ana i te mahi tō te Pānui Arahanga ki tō tātou nei kura. Mā te whakangungu me ngā aromatawai i whai atu ai (Pānui Haere) kua rite tō tātou kura ki te whakatere ai te waka pānui

Ngā Mahi I aha mātou?	Ngā Whakataunga I ahatia?	Ngā take mō te rereketanga He aha i pērā ai?	Arotakenga Me ahu pēhea ināianei?
<p>I ea ai ngā whāinga rā arā, ko te whakarite i ngā rōpū pānui tōtika mā ia akonga.</p> <p>I whakatau hoki ai te wātaka ako hoki.</p> <p>I mahitahi ai ngā tuākana me ngā teina.</p> <p>Kāore anō kia tutāki te whāinga mutunga nei.</p>	<p>Tē taea te whakatutuki i ngā hiahia katoa heoi, i tīmata pai ai i runga i te tika me te pono ki te mahi whakaako i ngā rautaki pānui me ōna mata e toru.</p> <p>I kaha tautoko mai te NKAI i ngā whakangungutanga o ngā pouako – heoi, me haere tonu ēnei nā kia tangata whenua ai ngā māramatanga me te whakapono ki ōna hua.</p>	<p>Nā te ka wero a COVID-19 i a mātou katoa o te kura whānui i aronui atu mātou ko te hāpori ki te orange o te tangata kē.</p> <p>He uaua anō te whakatū i ngā wananga ki te kore e taea te nohotahi hei whānau.</p> <p>He wero hoki mehemea ka noho wehe ngā tamariki, ā, ko ngā kaimahi hoki nā te matakū ka riro ai i te COVID-19</p>	<p>Me aro tonu ai ki te whakamahi i ngā rautaki whakaako i te pānui (ā rōpū nei) kia eke wawe ai ngā uri ki ngā taumata o angitū.</p>

Te Whakamāhere mō tērā tau:

Kia ngīwha te tū kia ora rangatira ai tō tātou reo rangatira – ā kura, ā kaimahi, ā whānau, ā hāpori, ā lwi

Ā HINENGARO, Ā TINANA, Ā WAIRUA

Kia Tūtemohuta te tū ahakoa ki hea, ahakoa te aha.

Ko ngā whāinga matua:

- Tau ana ngā tamariki me ngā mokopuna
- Kua piri ki te manawa i te hononga whakapapa ki te marae, ki te moana, ki te whenua, ā, ki maunga Tauhara hoki.
- Kei ngā tihi o Tauhara ngā uri o Ngāti Tūtemohuta ia rā, ia rā.
- Peruperu noa ana ngā arero o ngā matua tupuna ki rō kura, ā, ki te hāpori whānui hoki
- Mā te aro tōtika ka eke panuku, eke tangaroa.
- Inā ka ū ai tātou katoa ki te tauākī o te kura kia ngākaunui ai te katoa ki tōna huarahi ako.
- Mārama pū ana ia tamaiti ki ōna ake pūkenga kia poipoi ai te matangatanga.
- He kura ā iwi tātou, ā, mā tātou katoa tēnei kaupapa e kōkiri ki ngā tihi o angitū.

Whāinga ā Tau 2 (2022)

Te Reo Matatini –
ā waha

Kei ngā tihi o Tauhara ngā uri o Ngāti Tūtemohuta ia rā, ia rā.

Peruperu noa ana ngā arero o ngā matua tupuna ki rō kura, ā, ki
te hāpori whānui hoki

Mā te aro tōtika ka eke panuku, eke tangaroa.

Whāinga ā Tau:

- I mua i te kapenga o te wahanga 4, 2022, kia maringi noa ai ngā kupu huhua tō ngā Tau 1 katoa – kia eke atu ki te Taumata 1.2 Reo ā Waha

Te Papatahi: Ahakoa nō Te Kohanga Reo, nō te kāinga rānei, kei raro e putu ana te reo ā waha tō te katoa o ngā mokopuna kātahi anō kua tīmata ki te kura. Ko te aronga matua ko te whāngai atu kia piupiu tika ai te arero tō tēnā, tō tēnā.

Ko Ngā Rautaki Ako

Ngā Mahi I aha mātou?	Ngā Whakataunga I ahatia?	Ngā take mō te rereketanga He aha i pērā ai?	Arotakenga Me ahu pēhea ināiane?
<p>Ahakoā ōna wero i tutuki pai ai te whāinga kia nohotahi ai te pouako me te kaiāwhina ki ngā akomanga i tua atu i Whangairorohia (Te Wharekura)</p> <p>I kaha tautoko atu NKAI</p> <p>I arotika ai mātou ko te katoa o te kura ki te whakamana i ngā tamariki korero Māori ai.</p>	<p>He pai te whakanui i ngā ngutu reo Māori ki mua i ngā tamariki. I whai wā hoki ai te nohotahi me te whakawhiti korero.</p> <p>Tū o te Tane/Tū o te Wāhine – he rawe te kaupapa nei.</p> <p>Whakamanahia te Reo – kaupapa ā kura. I whiwhi piro ai ngā uri korero Māori hei whakanui ai. I te Rāmere i tū ai he toa hokohoko mā ngā uri.</p>	<p>Ko te putanga atu o ngā pūkenga tautoko (ki ngā whakangungu me te tono o te kawanatanga kia werohia ai ngā kaimahi katoa) me te mea hoki ko ngā aukati kura nā te kōwheōri ētahi o ngā wero nui mō te tau nei.</p>	<p>Me haere tonu te aronga kia pakari ake ai te reo o ngā uri.</p> <p>Ka whakamahia te reo ki ngā horopaki maha.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Ka ngāwari, ka māia, ka pakari te kawae i a ia mā te huarahi o te reo Māori. ● Kei a ia te reo mātauranga o te hāwhāinga ako, o te hāwhāinga ako, e mārāma ai ia ki tāhōhonutanga o te kaupapa. ● Kei konei e takoto ana ētahi tūmanako mō te reo e mātau ai te ākongi ki te reo Māori me te ao Māori.

Te Whakamahere mō tērā tau:

Whakamahi ai he māhere whakapakari reo anō kia āhei ai te tautoko i te aroha ki tō tātou nei reo.

Ko whai reka o te reo ki ngā uri, ka kitea e ngā mokopuna he mana tō te reo māori, poipoia i te reo kia puāwai ai ngā kōkōna katoa o te kura.

Uāratanga ō runga: Ko te Reo māori te reo anake e rere mai ana i roto i te kura

Ā HINENGARO, Ā TINANA, Ā WAIRUA

Kia Tūtemohuta te tū ahakoa ki hea, ahakoa te aha.

Ko ngā whāinga matua:

- Tau ana ngā tamariki me ngā mokopuna
- Kua piri ki te manawa i te hononga whakapapa ki te marae, ki te moana, ki te whenua, ā, ki maunga Tauhara hoki.
- Kei ngā tihi o Tauhara ngā uri o Ngāti Tūtemohuta ia rā, ia rā.
- Peruperu noa ana ngā arero o ngā matua tupuna ki rō kura, ā, ki te hāpori whānui hoki
- Mā te aro tōtika ka eke panuku, eke tangaroa.
- Inā ka ū ai tātou katoa ki te tauākī o te kura kia ngākaunui ai te katoa ki tōna huarahi ako.
- Mārama pū ana ia tamaiti ki ōna ake pūkenga kia poipoi ai te matangatanga.
- He kura ā iwi tātou, ā, mā tātou katoa tēnei kaupapa e kōkiri ki ngā tihi o angitū.

Whāinga ā Tau 3 (2022)

Papakupu Reo
Pākehā

Kei ngā tihi o Tauhara ngā uri o Ngāti Tūtemohuta ia rā, ia rā.
Mā te aro tōtika ka eke panuku, eke tangaroa.

Whāinga ā Tau:

I mua i te kapenga o te Wahanga 4, 2022 kia neke atu ai ngā uri o Mangamutu me Te Wharekura i ngā taumata e whā tō te Aromatawai Papakupu Reo Pākehā

Te Papatahi:

He tau tuatahi tēnei nā kua uru ai ngā akoranga Reo Pākehā i Te Aho Kura Pounamu ki tō tātou nei kura. Nā ngā aromatawai papakupu reo Pākehā e tohu ana ahakoa he tuinga reo Pākehā tō te katoa ko te wero nui kia mōhio ai i ngā tikanga o ngā kupu wero i te aro, i te pīnati hoki.

Ko Ngā Rautaki Ako

Ngā Mahi I aha mātou?	Ngā Whakataunga I ahatia?	Ngā take mō te rereketanga He aha i pērā ai?	Arotakenga Me ahu pēhea ināianeī?
<p>I ea ai ngā aromatawai.</p> <p>I whakarite ai he māhere ako (Reo Pākehā) mā ngā Tau 9 me ngā Tau 10 tō Te Wharekura hei whai.</p> <p>Kāore anō kia ea ai te Whakataetae Papakupu Reo Pākehā.</p>	<p>I tatari ai mō te wā roa kia tau ai te whānau āhea te wā ka tīmata ai ngā whakaakoranga Reo Pākehā. Heoi, haunga atu i tērā i whai tonu ngā akoranga tō Mangatoitoi me Te Wharekura hoki. He tīmatatanga pai.</p>	<p>Nā ngā pānga tō COVID-19</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Me whakakaha ake tonu i ngā akoranga Reo Pākehā hei tautoko atu ai i ngā hiahia tō te arotake o te whānau.

Te Whakamahere mō tērā tau:

Whakaritea he Wananga Mārau ā kura, kura whānau whānui, te Poumarumarū, kia whai ōranga anō ki tō tātou mārau Kura ā iwi o Waitahanui.

Ā HINENGARO, Ā TINANA, Ā WAIRUA

Kia Tūtemohuta te tū ahakoa ki hea, ahakoa te aha.

Ko ngā whāinga matua:

- Tau ana ngā tamariki me ngā mokopuna
- Kua piri ki te manawa i te hononga whakapapa ki te marae, ki te moana, ki te whenua, ā, ki maunga Tauhara hoki.
- Kei ngā tihi o Tauhara ngā uri o Ngāti Tūtemohuta ia rā, ia rā.
- Peruperu noa ana ngā arero o ngā matua tupuna ki rō kura, ā, ki te hāpori whānui hoki
- Mā te aro tōtika ka eke panuku, eke tangaroa.
- Inā ka ū ai tātou katoa ki te tauākī o te kura kia ngākaunui ai te katoa ki tōna huarahi ako.
- Mārama pū ana ia tamaiti ki ōna ake pūkenga kia poipoi ai te matangatanga.
- He kura ā iwi tātou, ā, mā tātou katoa tēnei kaupapa e kōkiri ki ngā tihi o angitū.

Whāinga ā Tau 4 (2022)

Reo Matatini

Tau ana ngā tamariki me ngā mokopuna
Kua piri ki te manawa i te hononga whakapapa ki te marae, ki te moana,
ki te whenua, ā, ki maunga Tauhara hoki.
Kei ngā tihi o Tauhara ngā uri o Ngāti Tūtemohuta ia rā, ia rā.
Mā te aro tōtika ka eke panuku, eke tangaroa.
Inā ka ū ai tātou katoa ki te tauākī o te kura kia ngākaunui ai te katoa ki
tōna huarahi ako.
Mārama pū ana ia tamaiti ki ōna ake pūkenga kia poipoi ai te
matangatanga.
He kura ā iwi tātou, ā, mā tātou katoa tēnei kaupapa e kōkiri ki
ngā tihi o angitū.

Whāinga ā Tau:

Tokowaru ngā uri (tuākana) e rapu māramatanga ana mō ngā tohutohu me
ngā kupu whānau whānui o ngā mātua tupuna. Ka whakamahia te reo ki
ngā horopaki maha

**Me eke ai kia kauaka rā e whai take ki te huri ki te Te Reo
Pākehā.**

Te Papatahi:

2022, I tērā tau i kaha uru mātou Te Kura o Waitahanui ki ngā tūmomo kaupapa miharo mā teina ki ngā rangatahi e ora ai. Wēpua katoatia te rongō, te kitea i ngā mokopuna o te kura karawhiua ai te reo Rangatira. Kua whakatō kākano ngā Kura ā lwi te rekareka o te reo me tōna kaupapa whāngaihia i te aroha, he matapihi anō tō ngā Uri o Tūtemohuta. Hīhī katoa te noho kei waenga i ngā tamariki nō tētahi atu kura e kaha korero māori ana, ahakoa te hākinakina, te mahi rorohiko, te mahi rangatahi, he wāhi anō ko te rangamārie o taua reo māori anāhe e puta mai ana, he ekenga anō mā mātou tamariki.

2019, I haere Te Kura o Waitahanui ki Tāhiti, Raiātea. I reira ako ai ngā tamariki i te ngārohanga ō ā rātou reo tūturu ō Tāhiti. Kua kitea e tātou i te pirireo ki Wīwī, hēoti, nā teneki kitenge, kei te mōhio ngā tamariki ō tō tātou nei kura

I tau 2018 i tae atu Te Kura o Waitahanui ki te motu o Matakana. I tino kite ai te oranga tō te Para Kore ki kō! Ko te mea ake, kei Tauhara maunga te wāhi kohi ai i ngā para katoa o te rohe nei. kei te whakakīki tātou katoa i tō tātou maunga i te rāpihi.

I te tau 2017: Ikawika. Kātahi anō nei te kaupapa e whai kaha ana ngā uri o kōneki. Kua puta mai te rahi o ngā tūmomo mōhioanga o eneki ikawika me tōna tūpatotanga ki te ao taiāo o te moana o Taupō me ōna kai māori e tipu mai ana. Kua hangaia he rōpū nō te kura nei e whakahaeretia tonutia teneki kaupapa ki roto i te kura Taiāo mo ake ake tonu atu.

Ngā Mahi I aha mātou?	Ngā Whakataunga I ahatia?	Ngā take mō te rereketanga He aha i pērā ai?	Arotakenga Me ahu pēhea ināianei?
I tutuki, heoi, me pērā anō ai ia te tau.	Ahakoa te rāhuitanga o te Reo Pākehā he wero nui te whakatau ia te wā whai muri i nohonga ki te kāinga mai te COVID mai ngā mārama Poutūterangi - Māhuru, katahi anō ko te kōwheori i kuhu ki te hāpori te mārama o Oketopa. Ahakoa he whakaritenga akoranga reo ā ipūrangi, kāhore anō te katoa o taua kainga he 'wifī'.	Mā te whakapakaritanga ake o te whānau ka taea te rere tonu tō tātou reo Rangatira ki roto i ngā kāinga. Ki te kore, ka noho tārewa noa ai tae atu ki te wā ka hoki ki te kura. Kei te mārama kē ki ngā wero whai muri i ngā hararei, heoi, ki te tāpiri i ngā whakatau e pā ana ki te COVID he uaua rawa. kāhore e kore, te tumanako kia whakatau ai teneki kōwheori pea te tau e heke mai ana,	<ul style="list-style-type: none">• He wero mutunga kore• He āronga nui mo te tau ka heke mai nei 2023• Ka āhei ia ki te whakamahi i tōna reo i roto i ngā wāhi maha, ki ngā tikanga maha, ki ngā take maha, ki ngā hunga whakarongo maha.• Ka taea te whakahāngai i āna kōrero ki te horopaki me te hunga e whai taringa atu ana ki aua kōrero.• He ngāwari ki a ia te whakawhiti kōrero, ahakoa ki a wai, ahakoa nō tēhea iwi te reo.• Ka tika te whanake o nā pūkenga whakarongo, ka ngāwari ake te kōrero, te tuhituhi, te pānui, te whakaatu me te mātakitaki.•

Te Whakamahere mō tērā tau:

Me tīmata anō ai hei te tau e heke mai ana, ā, me whakarite rautaki hoki ai
kia reo māori te ārero tuatahi i te kainga